

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 187. — Štev. 187.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 11, 1937—SREDA, 11. AVGUSTA, 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

PRVI SPOPADI V STAVKI TEKSTILNIH DELAVCEV

DELODAJALCI V PENNSYLVANII IN NEW JERSEY SE BODO SKUŠALI NA MIREN NAČIN POBOTATI

Pri izgrelih v Hazleton, Pa., so bile štiri osebe poškodovane. — Spopad med pristaši Lewisovega odbora in člani samostojne delavske organizacije. — Izmed 50,000 tekstilnih delavcev jih štrajka 46,000. — Tovarnar je obdolžil delavce sabotaže.

PATERSON, N. J., 10. avgusta. — V splošnem generalnem štrajku tekstilnih delavcev so se danes pojavili prvi izgreli in sicer v Hazleton, Pa. — Prišlo je namreč do spopada med štrajkarji in neštrajkarji, dočim si delavske organizacije in tovarnarji v Pennsylvaniji in v New Jersey prizadevajo rešiti spor na miren način.

V pretepu, ki je nastal pred mestno hišo v Hazletonu, je bilo ranjenih več oseb, med njimi štiri tako nevarno, da so jih morali odvesti v bolnišnico.

Dva organizatorja neodvisne unije sta skušala pridobiti neštrajkarje za svojo organizacijo, kar so pa nameravali pristaši Lewisovega odbora - C.I.O. preprečiti.

Oba organizatorja sta bila odpeljana v urad policijskega načelnika. Policisti z nabitimi revolverji v rokah so stali tako dolgo pred uradom, da se je množica razšla. Pozneje je policija resno svetovala obema organizatorjema, naj zapustita mesto. Cimprej storita to, tembolje bo za nju.

Tekstilna industrija v Pennsylvaniji in v New Jersey je popolnoma ohromljena. Po zatrdilu unijskih uradnikov je v obeh državah približno petdeset tisoč delavcev. Med njimi jih štrajka najmanj 46,000.

Nekaj neodvisnih tovarn v Pennsylvaniji je podpisalo pogodbo z unijo ter pričelo obratovati. Druge se pogajajo z zastopniki Lewisovega odbora.

Unija je predložila pogodbo, ki vsebuje pogoje pod katerimi bi preklicala stavko. Abraham Brennan, pravi zastopnik Paterson Silk Commission Manufacturers' Association, je izjavil, da pogoji niso pretirani in da bo jutri zjutraj zveza delodajalcev razpravljala o njih.

PETERBOROUGH, Ontario, 10. avgusta. — Stopetdeset stavkujočih žensk Bonner Worth tovarne, ki je last Dominion Wollens & Textile, Ltd., se je danes spopadlo s policijo. Policisti so jih pregnali s plinskimi bombami ter tako omogočili vstop v tovarno delavkam, ki se niso odzvale pozivu na stavko.

Med stavkarji se je pojavil župan George McDonald, hoteč jim prečitati predloge ministrskega predsednika Hepburna. Župan je pa slabo naletel. Neka stavkarica ga je sunila v brado, neki moški ga je pa podrl na tla.

DETROIT, Mich., 10. avgusta. — United Automobile Workers of America so dobili od oblasti dovoljenje, da smejo jutri deliti pred vhodom v Fordovo tovarno med delavce plakate.

Governor Fr. Murphy je naprosil državno policijo, naj skrbi za mir in red, da se ne bodo završili taki izgreli kot so se 26. maja, ko je bilo več oseb resno poškodovanih.

LOS ANGELES, Cal., 10. avgusta. — Danes se je Donald Douglas, predsednik Douglas Aircraft Corporation, pritožil pri National Labor Relations Boardu, da so delavci, ki vprižarjajo sedečo stavko v njegovi tovarni, poškodovali več letal. V motorje so baje nametali koščke železa, kar bi utegnilo imeti usodopolne posledice. Poškodovanih je bilo več letal, katera je družba zgradila za ameriško vlado. Uradniki National Labor Relations Boarda bodo uvedli natančno preiskavo.

Japonci izkrcavajo svoje vojaštvo

HONDURSKA ZAROTNIKA USTRELJENA

Gen. Umana in Zapata sta pobegnili v Guatemalo. — Ko sta hotela čez mejo sta bila ustreljena.

PANAMA, republika Panama, 10. avgusta. — Guatemalski vojak, ki je izven mesta Guatemala ustrelil generala Justa Umana in Miguela Angela Zapata, ki sta oba vodila opozicijo proti predsedniku Tiburcio Arinu.

Oba generala sta si poiskala zavetje v Guatemali. Dovoljeno jim je bilo svobodno se gibati po mestu ter sta se morala vsak dan naznaniti policijskemu načelniku, najbrže v soglasju s sporazumom med diktatorji osrednjih ameriških držav. Uradno poročilo iz Guatemale se glasi:

"Umana in Zapata sta bila ustreljena, ko sta hotela pobegniti z vlakom, ki je vozil banane v Honduras. Oborožena z revolverji in preoblečena kot delavca ter namenjena v kak kraj, kjer bi mogla kaliti mir v svoji deželi."

Isto poročilo pravi, da so jima oblasti, ko so jima dovolile pribežališče, zastoj prigovarjale, da opustita svojo opozicijo proti predsedniku Arinu.

Dalje pravi uradno poročilo:

"V Umanovem žepu je bila najdena listina, ki dokazuje, da Umana še ni opustil svojih revolucionarnih načrtov."

General Umana je že pogosto poskušal strnoglaviti Cariasovo vlado, toda nikdar ni imel dovolj močne armade. Pri zadnjem poskusu pred štirimi meseci so ga vladni areoplani prisilili, da je zbežal v Guatemalo, kjer je bil v resnici ujetnik Ubicove vlade.

General Umana, ki je bil star 45 let in je bil vzgojen v Evropi, je bil najvažnejši voditelj opozicije proti Cariasovi vladi, katero je dolžil, da je protiusavna, ker Carias ni bil pravilno izvoljen. Predsednik Carias je skušal gen. Umana pregovoriti, da opusti svoj revolucionarni načrt, pa brez uspeha.

General Zapata ni bil tako poznan. Pridružil se je generalu Umani ter je skupno z njim hotel ovreči Cariasovo vlado v Hondurasu.

VELIKE POPLAVE V KOREJI

KELJO, Koreja, 10. avgusta. — Nad 300 oseb je bilo ubitih in nad 150 poškodovanih v veliki poplavi v severni Koreji. Voda je odnesla skoro 2700 hiš.

PODRŽAJ NE BO PAROLIRAN

Dosluziti bo moral najvišjo zaporno kazen, ki mu je bila prisojena. — Prost bo šele leta 1940.

Parolno sodišče države New York je zavrnilo prošnjo stotnika Ivana Podržaja, da bi mu bila dovoljena parola. Vseled tega Podržaj ne bo še izpuščen na svobodo. Sodišče je sklenilo, da mora Podržaj dosluziti najvišjo zaporno kazen 5 let.

Pred dvema letoma se je Podržaj v New Yorku poročil z odlično odvetnico Agneso Tuferson, ki pa je kmalu po poroki izginila in je oblasti še do sedaj niso mogle najti. Podržaj pa se je odpeljal v Evropo ter je bil z Dunaja pripeljan v New York pod obdolžbo dvoženstva.

Njegova zaporna kazen bo avtomatično potekla v januarju 1940. Ko bo prišel iz kaznilnice, pa bo zopet središče viharja, kajti nad njim še vedno visi obdolžba krive prisege, ker je pri prošnji za poročno dovoljenje s Tufersonovo pod prisego izjavil, da je samec, medtem ko je imel ženo v Evropi. Obdolžiti ga ni mogoče umora Tufersonove, ker postava zahteva, da je mogoče dvigniti tako obdolžbo le tedaj, ako je njeno truplo najdeno.

Po diplomatski pogodbi so ga avstrijske oblasti izročile ameriškim oblastim samo zaradi dvoženstva, ne pa zaradi krive prisege. V Ameriki pa zopet ne more biti sojen zaradi krive prisege, dokler v to ne privolijo avstrijske oblasti.

Podržaj se je spoznal s Tufersonovo na parniku, ko se je peljal v Ameriko. V decembru 1933 sta se poročila in sta se pripravila na ženitovanjsko potovanje v Evropo. Ko sta se peljala na parnik, sta se v avtomobilu pričela pripraviti ter sta se vrnila v stanovanje Tufersonove. Po enem tednu se je Podržaj odpeljal s parnikom Olympic v Evropo, kjer se je sestal s svojo ženo Marguerite Ferrand. Skupaj sta se odpeljala na Dunaj, kjer je bil Podržaj aretiran.

ŽIVLJENSKI STROŠKI SO NARASLI

WASHINGTON, D. C., 17. avgusta. — Od 15. marca do 15. julija so se življenjski stroški v 32 velikih mestih povečali. Živila so se podražila za en odstotek, obleka za pol drugi, najemnina za dva in pol, hišna oprema pa skoro za tri. Nekoč cenejši sta edinele razsvetljava in kurjava.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

ARETACIJE PRI PARADI ZA NIEMOELLERJA

Molitve za aretiranega pastora so bile prepovedane. — Niemoeller je bil brezobziren poveljnik submarina.

BERLIN, Nemčija, 9. avgusta. — Policija je aretirala 115 demonstrantov, ki jih je pa pozneje izpustila, ko so korakali po ulicah berlinskega predmestja Dahlem v protest proti policijski odredbi, po kateri so bile prepovedane javne molitve za zaprte pastore, ki nasprotujejo nazijski vladi v njeni gonji proti cerkvi.

Več sto župljanov cerkve v Dahlemu, kjer je bil Martin Niemoeller pastor, je priredilo veliko procesijo. Niemoeller pride v torek pred sodišče, kjer se bo moral zagovarjati zaradi svoje opozicije proti nazijski vladi.

Demonstracije so se pričele po ulicah, ko je prišlo naznanilo, da je policija prepovedala molitve po večernem cerkvenem opravilu za Niemoellerja.

Razjarjeni verniki so zapustili Niemoellerjevo cerkev Jezusa Kristusa ter so pričeli krikati po ulici.

Takoj so prihiteli policisti, da procesijo vstavijo. Ker se nikdo za to ni zmenil, je bilo aretiranih 40 moških in 75 žena in so bili vsi odpeljani na policijsko stražnico. Njihova imena so bila zapisana, nato pa so bili izpuščeni.

LONDON, Anglija, 9. avgusta. — V Moabit kaznilnici v Berlinu bo v torek odprta celica, iz katere bo pripeljan pred sodišče mož, katerega so pred 20 leti obdnovali vsi Nemci, ker je potapljal zavezniške ladje z vojaštvom ter ni dovolil da bi spremljajoče križarke reševale vojake iz morja.

"To se nam sicer ne zdi nič prijetno," je tedaj poročal poveljnik nemškega submarina, toda vojna je vojna, in ljudje, ki jih potegnemo iz vode, so vojniki na potu na fronto, vojaki, ki bodo streljali naše nemške brate."

V torek pride ta mož, Martin Niemoeller, ki je bil v svetovni vojni poveljnik submarina, pred sodišče, ker je pridigal svojim vojakom, da more le nauk miru rešiti svet.

MUSSOLINI ODŠEL V MESSINO

GAETA, Italija, 10. avgusta. — Ministrski predsednik Benito Mussolini je s svojo jahto Aurora odpotoval v Messino, da si ogleda manevre na Siciliji. Jahto spremljajo križarka Pola in šest rušilcev.

NA OBEH STRANEH JE PADLO DOSLEJ ŽE 20 TISOČ VOJAKOV

SANGHAJ, Kitajska, 10. avgusta. — Splošna vojna med Kitajsko in Japonsko je včeraj zavzela večjo obsežnost. Do sedaj vojna še vedno ni bila napovedana, toda boji so se razširili čez obsežne province in nikdo ne more trditi, da so ti boji samo "krajevni spopadi". Do sedaj je že na obeh straneh padlo nad 20,000 vojakov.

V Sanghaju so se pod varstvom noči izkrcali japonski mornarji, da masujejo smrt svojih dveh tovarišev, katera so Kitajci prejšnjo noč ustrelili.

V kitajskem delu mesta Čapej je zavladal velik strah, ko so Japonci v popolni vojni opremi prihajali v mesto in so zavzeli postojanke v mednarodni naselbini.

Čete kitajske osrednje vlade so se spopadle z Japonci severozapadno in jugozapadno od Peipinga in južno od Tientsina, japonski mornarji pa gredo nasproti kitajski posadki, ki je v spopadu ubila enega japonskega častnika in enega mornarja.

Japonska mešana brigada je napadla kitajsko 89. in 184. divizijo ob Peiping-Sjuan železnici severozapadno od Peipinga pred stratežno važnim Nankou prelazom.

Najnevarnejši položaj pa je v Sanghaju, kjer so Japonci zahtevali, da se kitajska armada "za ohranitev miru" umakne 12 milj od mesta v soglasju z dogovorom med državama leta 1932 po bojih za Sanghaj. Kitajci pa se niso vklonili temu povelju.

Sedaj je isti slučaj kot pred petimi leti, ko se je pričel krvavi boj za Sanghaj.

V Tokiju pa je vojni minister generalni poročnik Moto Sugijama posvaril Kitajsko, da je Japoncem pošla potrpežljivost in da se pripravlja Japonska na splošne vojne operacije.

PEIPING, Kitajska, 9. avgusta. — Japonska armada se je popolnoma polastila Peipinga. Nekdanja prestolnica kitajskih cesarjev skozi več stoletij je postala japonsko mesto. Ta preemba je bila izvršena, ko je general T. Kavabe na čelu 3000 japonskih vojakov v popolni vojni opremi vkorakal v mesto.

Ko so vojniki prihajali v mesto, so japonski letalci na mesto metali naslednji razglas:

"Tako kitajski narod kot severna Kitajska bosta vedno kitajska. Japonska armada je izgnala vaše slabe vladarje in njihovo slabo armado in jih bo držala izven mesta. Četudi namerava Nanking uničiti očo vojno, ne bojte se. Japonska armada vas bo varovala!"

Kitajci so mirno gledali, kakor Japonci prihajali v mesto.

TIENTSIN, Kitajska, 9. avgusta. — Vroči boji med Japonci in Kitajci so se pričeli ob Tientsin-Pukov železnici, 10 milj južno od Tientsina. Poštni tovorni avtomobili, ki so se vrnili, ne da bi oddali pošte v oddaljenih krajih, naznanjajo, da so najhujši boji pri Jangliu-ningu. Grmenje topov je bilo razločno slišati v Tientsinu.

VON NEURATH V AVSTRIJI

DUNAJ, Avstrija, 8. avgusta. — Nemški vnani minister baron Konstantin von Neurath je prišel na svoje posestvo na Tirolskem, kjer bo ostal nekaj tednov. Tekom bivanja na Tirolskem ga bo obiskal avstrijski vnani minister dr. Guido Schmidt.

Nemški vojni minister feldmaršal Werner von Blomberg bo v kratkem došel v Bad Gastein, kjer ga bo uradno pozdravil šef avstrijskega generalnega štaba general Janša. Tudi 5 madžarskih ministrov je na počitnicah v avstrijskih gorah.

PAPEŽ POSVARIL NEMČIJO

GRAD GANDOLFO, 8. avgusta. — Papež Pij XI. je izrekel besedo "gorje" nad vsako državo, ki bi ovirala katoliško vzgojo otrok. Ta papeževa grožnja posebno velja Nemčiji.

To svarilo je papež izrekel pri sprejemu belgijskih romarjev, katerim je rekel, da bo belgijski narod srečen samo toliko časa, dokler bo ostal zvest katoliški cerkvi; napovedal pa je nesrečo onim narodom, ki bi nasprotovali katoliškemu nauku.

NAROČITE SE NA "GLAS
NARODA" - NAJSTAREJŠI
SLOVENSKI DNEVNIK V
AMERIKI

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in
Kanado ..... \$6.00 Za pol leta \$3.00
Na celo leto ..... \$6.00 Za tiskanje na celo leto \$7.00
Na šest let ..... \$1.50 Za pol leta \$0.50

Advertisement on Agreement

Ugovor brez podpisa in osebosti se ne pričinja. Denar naj se blagovito
prijeli po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nova tudi prejme bivalne namani, da hitreje najdemo naslovnik.

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno veliki in pravi

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NARODI ODGOVARJAJO NA HULLOV POZIV

37 držav, ki so raztresene po vsem svetu, je sporočilo
državnemu tajniku Hullu, da se strinjajo z njegovo izjavo z
dne 16. julija, da vsaka vojna na katerikoli kraju ima slab
vpliv na vse države, in da je vsled tega potrebno, da države
drže mirovne pogodbe, odstranijo trgovske ovire in da se
oboroževanje omeji.

Sporočila vseh teh narodov se strinjajo s splošnimi na-
čeli državnega tajnika, toda ostre izjave Madžarske in Bol-
garske kažejo nezadovoljstvo nad mirovnimi pogodbami.

Nemčija, Italija in Japonska niso odgovorile Hullu, ker
je njegova izjava bila obrnjena na špansko državljansko vojno
in na pretečo vojno med Japonsko in Kitajsko.

Ravno tako niso odgovorile Španska, Kitajska in Ro-
manska.

Južnoameriške države so pokazale dobro voljo, da pod-
pirajo državnega tajnika Hullu v njegovem prizadevanju za
svetovni mir.

Madžarska se v svojem sporočilu pritožuje, da druge
države ne izpolnjuje priporočne mirovne pogodbe in posebno
povdarja, da "do sedaj" še ni kršila določb o vojaških ome-
jitvah, kakor sta storili Nemčija in Avstrija. Izraz "do sedaj"
je rabila Madžarska v istem stavku dvakrat.

Madžarska oholo izjavlja, da položaj v Podonavju z
mirovnimi pogodbami še ni rešen ter pravi, da ima sedaj
"proste roke", posebno, ker se je razbila razorožitvena kon-
ferenca in ker se vse države oborožujejo in še posebno države
Male antante.

Bolgarska v svojem kratkem sporočilu pravi, da "kar
najhujše čuti krivice" mirovnih pogodb, da pa ima navzlic te-
mu vero v Ligo narodov in upa, da bo duh sodelovanja zavlada-
dal po celi Evropi.

Južna Afrika priporoča premembo mirovnih pogodb,
ki so krivične za nekatere države, ker le na ta način bodo dr-
žave držale pogodbe.

Denarne pošiljke

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO
TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM
KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.50	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.50	Lir 300
\$ 11.75	Din. 500	\$ 27.50	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 54.50	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 107.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE
PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo veljnih zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali
lirah dovoljujemo se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.50
\$ 15.—	\$ 15.50
\$ 20.—	\$ 20.50
\$ 25.—	\$ 25.50
\$ 30.—	\$ 30.50
\$ 35.—	\$ 35.50
\$ 40.—	\$ 40.50
\$ 45.—	\$ 45.50

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER SA
PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Kako so stakali natak- karji v Crikvenici.

Pred dnevi so stopili v Crikvenici v stavko vsi natak-
karji in ostali hotelski uslužbenci. Stavko, ki je zdaj že končana,
je zanimivo opisal sotrudnik
zagrebških "Novosti." Vsi na-
tatarji, sluge, kuharji in soba-
rice so se prelevili v — turiste.
Njihova mesta v hotelih pa so
prevzeli lastniki s svojimi so-
rodniki od blizu in daleč. V
gostilnici "Pri pristanišču" so
imeli stakajoči svoje tabori-
šče baš kakor letoviščarji, ki
veselo in spokojno uživajo svoje
počitnice. Imeli so skupno
kuhinja, katero je vodil šef ku-
hinje najodličnejšega hotela,
katerega so leta in leta čislali
največji gurmani Evrope. Last-
niki hotelov so poklicali na po-
moč vse svoje strice, tete, seste,
brate in kume, da bi nado-
mestili stakajoče. Situacija je
bila zelo napeta in čakalo se je
kdo bo prvi popustil. Promet
gostov v razni hlokalih se je
čudno izpremenil. Tako se je
kavarna "Corso" nekega po-
podneva do zadnjega prostora
napolnila s samimi "novimi"
gosti. To so bili stakajoči.
Obnašali so se mirno in dostoj-
no, lahko bi bili za zgled mno-
gim turistom, a pili samo —
kislavo vodo. Po večerji so se vr-
nili in zasedli spet vse prosto-
re. Lastnik je obupal. Polici-
jo je klical na pomoč za inter-
vencijo pa ni bilo nobenega po-
voda in novi gostje so do za-
ključka pili kislavo vodo. Last-
nik kavaren je imel pri takih
gostih zvečer več tisočakov iz-
gube, se je premislil. Pridržil
se je oni skupini delodajalcev,
ki je podpisala kolektivno po-
godbo, in se tako rešil najmir-
nejših gostov, ki jih je kdaj vi-
del. Take mirne goste so dobi-
vali še drugi lokali in to je
močno pripomoglo k zaključku
stavke.

Zanimiva arheološka najdba na dnu Drave.

Bager "Sava" ki je bil po-
slan iz Beograda, čistil pri Oa-
jeku Dravino strugo. Ta bager
bo odstranil tudi ostanke staro-
rimskega mosta od katerega
sta ostala dva stebra kakih 60
metrov daleč od obale. Kadar
je bila voda nizka, sta ta dva
stebra ovrnila promet. Pred
dvema letoma so oba stebra
razbili, kamenje pa je ostalo
v strugi in so bile zaradi tega
še vedno ovire pri rečni plovi-
bi. Zdaj bo bager "Sava"
zmetel to kamenje na breg. Ne-
kaj kamenja je že na bregu in
kustos osješkega mestnega mu-
zeja marljivo preiskuje ostan-
ke starorimskega mosta. Po
njegovem mnenju je bil ta most

Milan Stojadinović

Prof. Stanoje Stanoje- vić je umrl.

Jugoslovanska zgodovinska
veda je izgubila enega svojih
predstavitev: 30. julija je u-
mrl v nekem dunajskem sana-
toriju redni profesor beograjske
univerze in znameniti histo-
riograf dr. Stanoje Stanojević.
12. avgusta 1874 v Novem
Sadu rojeni sin zdravnika in
narodnega delavca dr. Laze
Stanojevića, je že zgodaj kazal
zanimanje za zgodovinske študi-
je, kar je ustrezalo splošnemu
razpoloženju srbsstva v osem-
desetih in devetdesetih letih, ko
je zgodovina vzpodbujala in
ojačevala tvorne sile narodne-
ga življenja. Stanoje Stanoje-
vić se je po dovršeni gimna-
ziji v Novem Sadu vpisal na
dunajski univerziteti in se posve-
til študiju zgodovine pod vod-
stvom Konstantina Jirečka, ki
mu Srbi dolgujejo hvalo za naj-
boljše dotedanje zgodovino
Srbije. Mimo tega se je pri-
drugem Slovanu dunajske uni-
verze slavnemu Vatroslavu Ja-
riču, pridno uvajal v slovansko
jezikoslovje. Doktoriral je s
tezo o življenjepisju Stefana
Lazarevića od Konstantina fi-
lozofa in Jagić je do disertacije
izjemno uvrstil v svoj "Archiv
für die slavische Philologie".
Po dunajskem študiju se je dr.
Stanoje Stanojević izpopolnje-
val še v Rusiji, sodeloval v Ar-
heološkem inštitutu v Carigradu
in študiral v Manokovem
pri profesorju Krumbacherju
specialna vprašanja bizantolo-
gije. Temeljito podkovan v
svoji stroki je vstopil med do-
cente beograjske Velike šole in
je postal 1. 1903 profesor zgo-
dovine. Leta 1919 je bil izvoljen
za rednega vsenčlanskega profe-
sorja.

Primer zvestega vojne- ga tovariša.

je dal kmet Mladen Knežević
iz Tamnave blizu Šabca. Oni
dan je nagovoril sotrudnika
"Politike": Brate, napiši mi
časopisni oglas, saj veš, da jaz
sam ne znam in tudi denarja
nimam." Potem pa je mirno
pripovedoval, kako si zamišlja
ta oglas. Počastil bi rad spo-
min svojih vojniških tovarišev, ki
so postali pred 20 leti žrtve
strašne katastrofe na morju. Iz
Bizerte je plula 19. avgusta
1917 francoska vojna ladja, na
kateri je bilo preko 2000 voja-
kov, Francozov, Srbov in voj-
nih dobrovoljcev. Ladja je bila
torpedirana in iz katastrofe
se je rešilo samo 220 mož, med
njimi tudi Mladen. Ob 20-let-
nici hoče Mladen v svoji doma-
či cerkvi prirediti pomen po-
kojnim tovarišem in zdaj bi rad
da bi po časopisu bili na to
opozorjeni vsi tovariši.

Nevarnega razbojnika so prijeli.

Iz Novega Sada poročajo, da
so orožniki končno prijeli po-
beglega kaznjence Dušana Oa-
tojića, ki je v Kupinovu ubil
pošto uradnico Budinke Bu-
dinčičevo. Te dni pobegnil iz
kaznilnice v Mitrovici. Potem
je prišel orožniški poročnik na
stanovanje Budinke Budinčič-
eve in jo prosil naj mu dovoli
telefonsko zvezo z Ošanjem, da
bi alarmiral orožnike. Rada
mu je ustregla. Takoj za njim

ISČE SE GOZDARJE

na skrajno komičnega ima. Pila je
\$1.75 od črke. — Hrana in stanova-
nje pri Tuzijah. — Biser in in
lep prost. Dolgo doba. Nihomaj
Kralja. Pila se: TONY BENE ali
na MORRIS CHEMICAL COMPANY,
MORRIS, PA. (24—Wed. & Sat.)

je pa prišel razbojnik Ostojčić
in jo ustrelil. Potem se je pre-
peljal s čolnom na levo stran
Save in tam ubil ribiča Matijo
Vrška. Od vseh strani so orga-
nizirali zasledovanje in se je o-
rožnikom posrečilo izslediti ga.
Razbojnik se je pa postavil o-
rožnikom po robu, da so morali
rabiti orožje. Šele ko je bil
ranjen, so ga prijeli.

Zdravnik mu je napra- vil nov nos.

Pred 14 leti je napadla kmeč-
kega fanta Jovana Veljača iz
hrvaške vasi Moštanci težka
tuberkulozna bolezen, ki mu je
razjedla polagoma ves nos in
tudi del lice. Nesrečni fant se je
obrnul najprej na zagrebškega
zdravnika dr. Beuca, ta ga je pa
napotil k vseučiliškemu profe-
sorju dr. Šercerju, ki je zdravil
fanta dve leti. Zdaj pa ima
Jovan Veljača nov nos tako, da
se mu skoraj nič ne pozna, da
je bil brez njega. Dr. Šercer
mu je odrezal na desni nadlahti
košček mesa, ki ga je prepari-
ral tako, da je dobil obliko no-
vega nosu. Pritrdil mu ga je
in fant je moral držati 16 dni
z mavcem pritrjeno roko na no-
vem nosu, da mu je prirastel k
obrazu. Operacija se je v polni
meri posrečila in fant pravi, da
ne čuti skoraj nobene razlike
med starim in novim nosom.

Žrtve ljubosumnosti.

V vasi Bočevci, občina Ste-
njevac pri Zagrebu živita za-
konca Zlatko in Barica Plehan.
Žena je zelo lepa in mož je silno
ljubosumen na njo. Zvečer sta
bila zakonec v neki gostilni,
kjer je bil tudi 22-letni Jure
Kuharić. Ta je bil zelo prija-
zen v Barico, kar je šlo Zlatku
na živce. Nenadoma je mož
zagrabil ženo in jo začel prete-
pati, nato pa jo vrgel od tla.
Žena je klicala na pomoč. Ku-
harić jo je hotel braniti, tedaj
pa je Plehan nenadoma pote-
nil iz žepa samokres in mlade-
niča ustrelil v sree. Kuharić je
bil tako mrtev, ubijalca pa so
aretirali.

Strelnica treščila v zalju- bljenca.

Nad vasjo Kožuh blizu Sa-
rajeva je divjala huda nevihta
ki je zunaj na paši zalotila 23-
letno Minko Živkovićevo in
njene ljubčka Obrada Bjeli-
ča. Med nevihto je dekle raz-
pelo širok črnečki dežnik, pod
katerega sta se oba stisnila tes-
no objeta. Nenadoma pa je
treščilo v dežnik in je strelna u-
bila Minko. Obrada pa je vrg-

la več metrov daleč. Našli so
ga vsega opečenega in ga pre-
peljali v bolnišnico kjer se bori
za smrtjo.

Iz Slovenije.

ZADNJA POT STAN- KE GUŠTINOVE

27. julija jutraj je po dalj-
šem trpljenju umrla v Metliki
Stanka Guštinova v 73. letu
starosti. Pokojna je bila mar-
kantna slovenska žena, ki je
dolga leta zavzemala v mestu
ugleden položaj, dolga deset-
letja je delovala in vodila pošto
ki je bila pred otvoritvijo beo-
kranske železnice skoraj se po-
membnejša kakor sedaj, saj je
tvorila v onih v onih časih edi-
no zvezo preko Gorjancev z o-
stalimi slovenskimi pokraji-
nami.

Pokojnica, rojena Weiblova,
se je primožila v starodavno
Guštinovo oziroma Fuxovo hi-
šo, kjer se je, odkar pomnijo
ljudje, morebiti celo stoletje
podedovalo vodstvo pošte iz ro-
da v rod. Tako se tudi gospa
Guštinova ni izneverila tradi-
cionalnemu poklicu in je tepo
dobro svojega življenja delova-
la in vodila pošto

MATI UGRABILA

LASTNO HČERKO

Veliko senzacijo so napravile
zagrebške "Novosti" iz nedol-
nega dogodka v Šmarjeti pri
Rimskih toplicah, kjer je Jana
Zabukovnik ugrabila 15-letno
hčerko Marijo. Poldrugo stran
dolgo poročilo pričbujejo o tej
"senzacionalni ugrabitvi". O-
rožniške postaje v Sloveniji
baje iščejo bivšo služkinjo Ja-
no Zabukovnik, ki je živela
pred 10 leti v Zagrebu, kjer je
rodila hčerko. Ko jo je pozne-
je zapustil mož, je odnesla svo-
jega otroka v občinski urad v
Velenje, kamor je bil mož pri-
stojen. Pustila je tam otroka,
češ, da ga ne more rediti. Vze-
la ga je k sebi lastnica pekarnice
v Šmarjeti, Antonija Polet, ki
nima lastnih otrok. Osem let
je imela malo Marijo pri sebi.
Zdaj je pa naenkrat prišla mati
ponjo in organizirala pravo u-
grabitev. Občina Velenje nam-
reč ni hotela ugoditi prošnji Ja-
ne Zabukovnik, češ, da mora
otrok ostati pri Poletovi. Tako
materi ni preostajalo drugega,
nego nasilno odpeljati lastno
hčerko. Poletova je pa takoj
odpotovala v Zagreb in zahte-
vala Marijo nazaj.

Peter Zgaga

Včeraj se je po dolgem mol-
ku oglašil iz Most pri Ljublj-
ni prijatelj Jože Bems ter mi-
mogrede sporočil, da pride
dne 22. oktobra zopet v Ame-
riko, v kateri je preživel štiri-
deset let svojega življenja.

Zdaj je že deset let v domo-
vini, pa mu ne da žila, da bi
zopet ne obiskal svojih sorod-
nikov, prijateljev in znancev.
Ob njegovem prihodu se bo
dremajoči slovenski New York
nekoliko oživel, kajti Jože je
bil svoječasnou duša tukajšnje-
ga društvenega in družabnega
življenja.

Kako dolgo vstane v Ame-
riki ne vem. Najbrž par mese-
cev.

In ko bo zopet zahrepenel
po stari domovini, se bosta
medpotoma najbrž srečala z
Jožetom Zelencem.

Brez Jožeta — tega ali one-
ga, — bi bilo ameriškim Slo-
vencem predolgočasno.

Jaz nimam navade kar tja-
večdan govoriti in sem o mo-
rebitnem enajststoletnem po-
vratku namignil le zato, ker je
vrhniški Jože kupil šifkarto
za tja in za nazaj.

Ko sem bil lani v Clavelan-
du sem večkrat obedoval v
Šornovem restavrantu na 6034
St. Clair Ave. Šorn je dom-
žalski rojak, molčec in preu-
daren, in sem bil prav rad v
njegovi družbi.

Če je njegova žena, ki je iz-
vrstna kuharica, pohala ribe
ali delala rižot, sem že naj-
manj uro prej pri mizi sline
cedil, predno je bila okusna
je godna. Pa je bilo čakanje
prijetno, ker sem z gospodar-
jem moževal.

Toliko o Šornu in njegovi
restavraciji.

V ponedeljek dopoldne pa
stopi v uradništvo dvoje mla-
dih deklet, ki me pozdravita z
veselim smehljajem.

Vi ne veste, kako tekne v po-
nedeljek dopoldne postarne-
mu moškemu prijazen smehljaj
mladega dekleta. (Skoro tako
kot Šornov gulaž po prekro-
kani noči.)

— Kaj me res ne poznate?
— me vpraša prva, — Šorno-
va hči sem.

— Jaz pa Župančičeva, — se
oglasila druga. — Počitnice sta
prišli v New York preživeti.

Vožnje mista mogli prehva-
liti. — Oh, nekaj nebesko le-
pega je vožnja po Hudsonu.

Iz Buffalo sta se vozili z
vlakom do Albany, potem pa
s parnikom po reki Hudson do
New Yorka.

In gore, prvič v svojem mla-
dem življenju sta videli gore,
kajti država Ohio je ravna,
skoro ko miza.

Za ves teden imata priprav-
ljen načrt.

V torek sta si ogledali par-
nik "Queen Mary", danes, ju-
tri in v petek pa pridejo na
vrsto druge newyorške zna-
menitosti: Radio City, Empire
State Building, Coney Island,
Bronx Park — medtem pa se
veda vožnja po newyorškem
subwayu, ki je slučajni obisko-
valec New Yorka ne more ni-
kdar pozabiti.

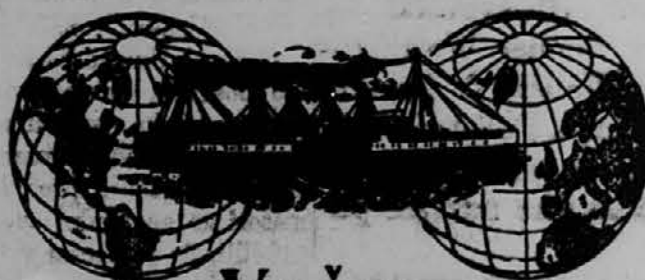
— Kam pa danes sem ju
vprašal v ponedeljek dopol-
dne.

In sta mi povedali, da sta
najprej namenjeni na Ellis Is-
land.

Videti hočeta kraj, kjer so
njuni stariši prvič stopili na
ameriška tla. Dolgo let je že
izza onega časa. Dolgo let in
trnjeva je bila pot do dana-
šnjega uspeha.

Čast slovenski mladini, ker
se tako zanima za prostor,
odkoder so se njeni stariši od-
pravili mimo boginje Svobo-
de v novo življenje.

Stariši so lahko ponosni na
take otroke.

Važno za potovanje.

Kdaj je namenjen potovati v tani kraj ali dobiti tega od-
tani, je potrebno, da je postelja v vseh starih. Vrednato dolgo-
letno skrbno Vam zagotovimo dati najboljšo posteljo in tudi vse
potrebne predmete, da je potovanje udobno in hitro. Vse se do-
vemo določiti na dan in na vsi postelji.

Mi predstavljamo vam, bodisi priložnost za potovanja dovoljenja,
potni list, vizajo in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v
najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan naj se odloži do zadnjega trenutka, kar pravi
se doli in Washington potovanja dovoljenja. RE-ENTRY PERMIT,
traj najmanj en mesec.

Prišlo torej takoj na brezglavna navodila in zagotovimo Vam,
da boste postali in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JAKOB ŠUKL:

KUŽA ŠVARC IN MAJOR WEIS

Bilo je tiste čase, ko so nad našimi fanti pri vojaki imeli komando avstrijski baroni in drugi taki gospodje. Bili so to sicer samo višji komandanti, ki s preprostimi vojaki niso imeli dosti stika, kajti navadno se niso velikokrat pokazali v vojašnici ali na vežbališču. Za vojaške vaje ali za red v vojašnicah so skrbeli nižji, oni višji, ki so izvirali iz plemenitega rodu, so le nadzorovali. Bile so pa med njimi tudi izjeme. Našel se je tudi tak, ki je sicer bil baron, toda svoj dom je imel v vojašnici, katero je zapustil le skupno z vojaki. Tak mojster je bil tudi major Weis.

Major Weis je bil v službi in izven službe posebej vojaška disciplina. Stanoval je v vojašnici, ki jo je vsak dan osebno pregledal. Gorje, če ni našel vse v takem redu, kakor ga je zahteval. Redko kateri dan je izšlo bataljonsko povelje, s katerim bi ne bile izrečene vsaj tri kazni. In kazen je bilo treba takoj nastopiti. Za težje prestopke ali nerednosti je imel priljubljeno mero: štirinajst dni poostrenega. Te tri besede so mu že tako prišle v navado, da je celo svojemu konju, če ga je razjezil na vežbališču, odmeril štirinajst dni, nakar je moral sluga konja takoj odvesti v konjušnico in ga privezati v poseben kot, od koder ni mogel videti svojih tovarišev. Gospod major pa so nato peš korakali z vežbališča. Pravili so, da je celo svoji ženi večasih odmeril štirinajst dni v posebni sobi, kamor je mož niti enkrat ni prišel pogledat. Za postrežbo ji je za ta čas najel posebno postrežnico. Toda to slednje so si morda hudobni jeziki izmislili. Bil pa je ves mehak, kadar ga je trla žalost, talerat se je zaprl v svojo sobo in bataljon je imel nekaj dni počitnice. Vojaki so smeli celo v mesto brez posebnega dovoljenja.

Weis je izviral baje iz stare plemiške rodbine. Znal je naštetiti svoje prednike za šest rodov nazaj, dalje pa, je rekel se ne spominja. Imel je, kakor je navadno pri takih, svoje posebne navade. In ena od teh je bila, da je silno ljubil pse. Vedno je imel psa plemenite pasme. Zatrjeval j, da človek plemenitega rodu brez psa plemenite pasme ne pomeni dosti. Ko mu je na lepem poginila krasna daga, je odredil tridnevno žalovanje. Ni bilo nikakih

vaj, vojaki so lahko ostali v sobah in se čistili ali pa tudi spali. Kman za tem je Weis dobil drugega psa. Kakšne vrste je bil, ni mogel nikdo v bataljonu ugotoviti. Sčene je bila neznanosko grdo, najbrž je bilo zelo plemenite pasme. Imelo pa je tudi grdo navado, marsikateri vojak si je moral odslej šivati hlače. Psa je bilo ime Švarc. Da-li je pes že takoj od početka slišal na to ime, je zelo dvomljivo, kajti mlad nadporočnik, ki je bil od majorja dobil nalogo, da mu pribavi psa je bil nekoč pri čaši povedal povsem drugo ime.

V bataljonu sta služila dva nerazdružna prijatelja enoletnika: Peter Živec, ki je bil doma nekje v Krasi in Pavel Roman iz Slezijske. Bila sta vedno skupaj, kjer je bil Peter, so videli tudi Pavla, in kamor je šel Pavel, mu je sledil Peter. Ako je major nasedel kaki potegavščini sta bila prav gotovo kriva ta dva. Kaj ju je združilo v tako neločljivo prijateljstvo, se ne ve. Morda skupnost slovenske krvi, ker je bil Roman baje Poljak, morda pa skupnost imen: Peter in Pavel. Blizal se je praznik sv. Petra in Pavla, god obeh prijateljev. Vedela sta, da bo treba ves dan biti na vežbališču, da major Weis ne praznuje praznikov. In če bi prosila za dopust, bi ga gotovo ne dobila, s to prošnjo bi si položaj še poslabšala, kajti prav gotovo bi ju major še v prostih urah dal pod nadzorstvo. Bila sta namreč pri majorju zelo slabo zapisana. Zvedel je že bil za njune različne podvige. Cele tedne poprej sta tuhtala, kaj bi bilo storiti in slednjic je Pavlu šinila dobra misel v gavo.

"Weisa mora v nedeljo pred praznikom doleteti žalost, da bo odredil žalovanje."

"Dobro, dobro," je modroval Peter, "toda kaj mu naj napravimo? Psa zopet zastrupiti, se mi upira, kajti vendarle je škoda živati, čeprav je neznanosko grdo. Tista daga je bila že stara in sama sebi v nadlego. Švarc pa je še mlad."

"Imam jo," je vzkliknil Pavel in potegnil prijatelja s seboj v kantino. Od kantinerke sta dobila staro košaro z ločenjem. V to košarico sta vrgla nekaj neogledanih kosti in jo vsak dan pokazala Švarcu. Švarc, ki je bil sprva nezaupečen, je to nezaupečanje kmalu premagal ter vsak dan izpraznil ko-

šarico, ki se je je slednjic tako uavadi, da je kar v njej sedeč použil svojo porejico.

Bataljonsko vežbališče je bilo oddaljeno od mesta pol drugi kilometer. Bilo je zelo obširno. Na severni strani, od koder je bil lep razgled po vežbališču, sta sala dva visoka topola, oddaljena vsaki sebi kakih pet metrov. Sredi med topoloma je bil postavljen zelo visok drog, okoli droga pa je bil zgrajen oder. Vse to je ostalo od nekakšne državne ali cesarske proslave. Na vrhu droga je bila pribita štirikotna deska, na katero je ob času proslave bil s klejem pritrjen lesen kip cesarja Franca Jožefa. Ščasoma pa je dež razmočil klej in vihar je vrgel cesarja na tla. Deska je bila sedaj prazna. Ta oder je bil priljubljena postojanka gospoda Weisa. Tu je stal ter kritično motril bataljonske vežbe, od tu je pošiljal povelja na vse strani. Radki tega ni pustil odra podreti.

Tisto leto je praznik sv. Petra in Pavla bil v ponedeljek. V soboto popoldne so Weisa kakor nalašč poklicali na višjo komando. Švarca seveda ni mogel vzeti s seboj. Proti večeru sta se Peter in Pavel izmuznili iz vojašnice. Seboj sta imela košarico. Švarc pa jima je pokorno sledil. Po samotnih potih za grmovjem v parku sta prispela na vežbališče k oderu. Položila sta košarico na oder, odmotala dolg, precej močan motvoz, privezala sredi motvoza železen kavelj, si pritrčila konce motvoza za pas in začela plezati vsak na svoj topol. Kuža Švarc se je med tem časom že bil spravil v košarico k večerji. Ko sta Peter in Pavel priplezala dosti nad višino deske na vrhu droga, sta nategnili motvoz toliko, da se je kavelj, ki je kakor rečeno bil v sredini privezan nekoliko dvignil in s spretnim manevriranjem sta s kavljem zakavčala locenja na košarici ter dvignila košarico. Švarc se je sprva nekoliko začudil, toda bil je vajen da sta ga ujkala v košarici, zato je mirno gledal naprej. Ko sta dvignila košaro na desko, sta popustila vrv, nakar se je kavelj sprostil. Vrgla sta vrv na tla, se tudi sama zmuznili dolj in jo popihala domov. Vrv s kavljem sta vrgla v vodo. Švarc pa je bil preskrbljen s kostmi in staro govedino gotovo za dva dni.

V nedeljo zjutraj je vsa vo-

Voditelji angleške politike.

Angleške politike ne določajo samo odgovorni ministri, temveč jo iz ozadja vodijo pred vsem poedini možje. Če vprašas poučene osebe, kdo dela prav za prav angleško politiko, ne dobiš odgovora: "Chamberlainova vlada," temveč ti bodo povedali pred vsem tri imena, ki tudi pozornemu bralcu dnevnega tiska niso posebnost znana. To so: sir Maurice Hankey, lord Wigram in lord Tweedsmuir.

Dva izmed teh gospodov sta samo "tajnika" a pri tem ne smeš misliti na kakšne nevažne male uradnike, ki so si iz tega ali onega razloga pridobili neko moč nad svojimi predstojniki. Sir Maurice Hankey je na primer že od leta 1919 tajnik vsakokratne angleške vlade in bi vedel o vseh premerih v tem času in njihovih ministrskih tovariših povedati več nego kakršen koli drug človek. Pozna tudi vse politične skrivnosti poedinih vlad, vse pogodbe, ki so jih vlade predpisale, in vse debate, ki so jih vodili, preden so postale kakšne pogodbe, zakoni in sklepi kri in meso.

Maurice Hankey je bil topničarski častnik in je kot polkovnik stopil v pokoj. Pravkar je dosegel šestdeset let in ob tej priliki ni bilo nobenih posebnih slavnosti. To je umljivo, kajti mož daje prednost igri v senici in njegova osebna skromnost je obenem tudi njegova najboljša diplomatska šahovska poteza. Čim manj govore o njem, tem lažje mu je delo. O odnosih med vlado in krono je poučen iz prve roke in pozna sklepe vlade večinoma prej nego kralj sam, ki mu kot kurir prinaša vesti.

"Sivi polkovnik," kakor ga imenujejo, je lastnik najvišjih redov, ki jih morejo podeljevati kralji Anglije, Italije in Belgije. Ima tudi križ Častne legije in druga odlikovanja, ki jih je prejel za svoje mednarodno delovanje. Čeprav jih je le malo, ki poznajo njegovo ime, je bil od mirovne konference dalje v vodilni ulogi navzoč skoraj na vseh evropskih konferencah, ki so jih je udeležila Anglija.

V Buckinghamski palači ima Hankey velikega tekmeča. Tam vlada lord Wigram, ki služi že trideset let angleškemu dvoru in ki je bil četrto stoletja zasebni tajnik kralja Jurija V. Med tem ko se je Edvard VIII. v kratki dobi svojega vladanja odpovedal njegovemu svetu in se naslanjal na svoje posebne zaupnike, Jurij VI. pozval danes 64-letnega svetovaleca svoje. ga očeta nazaj in mož vodi spet državne posle v buckinghamski palači, ne da bi javnost to mnogo opazila. Lord Wigram je začel svojo kariero kot častnik v burski vojni in je bil od leta 1906 dalje tajnik kralja Jurija V. Njegov politični vpliv je ogromen in njegov nasvet v važnih primerih lahko zelo vpliva na kraljevo zadržanje.

Kakor Wigram, je imela še druga osebnost velik vpliv na politične odločitve Jurija V. To je spet polkovnik, ki ima za seboj sijajno kariero kot odvetnik, vojak, vohun in pisatelj kriminalnih romanov in filmov, ki ga svet pozna pod imenom Johna Buchana. Tri leta je že kot lord Tweedsmuir član zbornice lordov in so ga na posebno željo Jurija V. imenovali za generalnega guvernerja Kanade. Med mladimi politikci ima navdušene pristaje, ki upajo, da se bo vrnil iz Kanade in prevzel odgovorno mesto v vladi. Njegov vpliv na parlament, ki mu je sam pripadal mnogo let kot zastopnik škotskih vseučilišč, je še preko ogora silen in njegova politična poročila iz Kanade so bila odločilna za mnoge akcije angleške vlade glede Amerike in imeprihane politike. V združenih državah uživa velike sim-

patije in o njegovem nedavnem posetu v Washingtonu pravijo, da ni bil samo za razvedrilo, temveč da je lord Tweedsmuir dosegel ob tej priliki novo znatno konsolidacijo enotne fronte

anglosaških dežel. O njem pravijo, da postane v doglednem času premier angleške vlade in že to dovolj jasno označuje vpliv, ki ga ima v angleški politiki kot eden izmed trojice polkovnikov, ki to politiko ravno iz ozadja.

Delica porodila.

V Sobotico so pripeljali 11-letno gosjo pastirico, ki je porodila otroka že med prevozom v bolnišnico, potem je pa odšla sama po stopnicah na kliniko. Porodila je zdravega dečka. Zelo redko se pripeti, da bi porodilo tako mlado dekletce.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani	30
AZAZEL, trdo vez	1.-
BENEŠKI TRGOVEC, Igrokav v 5. dejanju	30
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovenščino nas najbolj in pesnik Oton Zupančič.	
CYRAN DE BERGERAC, Herolčna komedija v petih dejanjih. Trdo vezano	1.70
ČRNE MASKE	
Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena	35
Globoka ruska drama je podana v jako lepem slovenskem prevodu.	
EDA, drama v 4. dejanjih	60
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj	75
KREUTZERJEVA SONATA	
Spisal L. N. Tolstoj, 138 strani. Cena	60
8 čudovitim mojstrstvom priklene Tolstoj v tem romanu bralca nase. Muzoma doživljamo prisor za prisorom, grozovitost za grozovitostjo do strahnega konca.	
LJUDSKI ODER:	
6. sv. Po 12 letih, 4. dejanja	60
MAGDA, Spisal Alojz Remec, 86 strani. Cena	45
Žalostna uboga dekleta v dvanajstih prizorih. "To je britka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpušča in umira po krivdi moča."	
MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. ..	30
MOGOČNI PRSTAN, Miličinski, 52 strani	35
NAMISLENI BOJNEK, Moliere, 80 str.	50
OB VOJSKI, Igrokav v štirih slikah	30

OPOROHA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA

47 strani. Cena	30
Ta veseloligra za našega češkega pisatelja Vrhlickega je namenjena predvsem manjšim odrom.	
PETROKOVE POSLEDNJE SANJE	
Spisal Pavel Gollia, 84 strani. Cena	40
Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odra.	

POTOPLJENI ZVON

Spisal Gerbert Hauptmann, 12- str. Cena	50
Dramatska bajka v petih dejanjih.	
PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj	35
REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano	75

R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Čapek). Vezano .....

45	
ROKA V ROKO	30
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano, 151 str. Cena: mehko vezano	70
OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano	70
BEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena	70
SKOPUH, Moliere, 5. dejanj, 112 str.	50

SPODOBNI LJUDJE ("ŽIVETI")

Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena	30
To je ena izmed petih enodejank, ki jih danes so vrli pred svetovno vojno. Namen ji je bil imeti pisatelja, nam odkriva na čelu knjige s besedami: — Ni strup, temveč zdravlilo, kar ti dajeta.	

TESTAMENT

Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena	35
Ljudska drama v štirih dejanjih. Vprizoritev je omogočena povsod, tudi na takih odrih, ki ne smorejo za svoje predstave prevelikih stroškov.	

TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER

Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih	60
ZAPRAVLJIVEC, Moliere, 3. dejanja, 107 str.	50

ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena .....

30	
ZA KRIŽ IN SVOBODO, Igrokav v 5. dejanjih	35

ZBIRKA LJUDSKIH IGER.

3. snopič. Mita pod zemljo, Sv. Neta. Sanje	60
13. snopič. Vestalica, Smrt Marije Device, — Marjita otrok	30
14. snopič. Sv. Božica, Junakinja deklica, — Mabetin Mingolet	30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fajola in Nela	30
21. snopič. Sv. Jan, Ljubost Marjinega otroka	30

PESMI in POEZIJE

AKROPOLIS IN PIRAMIDE	30
SALADE IN ROMANCE, trdo vez	1.35
brošura 1.-	
KRAJČIČI (Uta)	45
POD ZA SLADNO DOR, trdo vez	40
MOJE OBRONJE, (Bangl)	1.25
NABOČI (Graden)	30
NARODNA PRAVILNICA. Cena	50
POESTNO KLASJA. Cena	50
PRISILJENI PESMI, (Graden), vez	35
SLUTNE (Albrecht), broš.	30
POŠTARSKI POTOI (Glasar), brošura	30
STO UGANJE (Oton Zupančič)	30
VIDELICA. Pesmi za mladost	30
SVONČKI. Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano	60
KLATOROG, pravljica, trdo vez	60
SVILJENJE	
Spisal Janča Šušter, 120 strani. Cena	45

PESMI Z NOTAMI

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR	
Ameriška slovenska lra. (Holmar)	1.-
Orlovsko himne. (Vodopivec)	1.30
Pomladanski odmevi, 11. zv.	45
SLOVENSKE AKORDI	
22 mešanih in moških zborov, uglašil Karl Adamič	Cena 1.50
PLANINKE	
Pesmi za sopran, alt, tenor in bas, uglašil J. Laharnar	Cena 1.50

MOŠKI ZBOR

Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek	45
Trile moški zbori. (Parčič)	40
Izdala Glasbena Matica	40

DVOGLAS NO

Nadi himni	50
MLADINI	
Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglašil Emil Adamič	Cena 1.-

MEŠANI ZBORI

Trile mešani zbori. Izdala Glasbena Matica ..	45
RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:	
Domovini. (Foester) Izdala Glasbena Matica ..	40
Gorske cvetlice. (Laharnar)	45
Četvero in petoro raznih glasov	45
V pepelnici noči. (Sattner)	45
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica	75
Dve pesmi. (Prelovec). Za moški zbor in bariton solo	30

MALE PESMARICE

St. 1. Srbske narodne himne	15
St. 1a. Što žuti, Srbske tužni	15
St. 11. Zvečer	15
St. 13. Podoknica	15
Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved)	35
Lira. Srednješolska, 1. in 2. zvezek po	50

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (Alj.) —

3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč	40
6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Gelo	40

CERKVE NE PESMI

Domski glasovi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.-	
Tantum Ergo (Premri)	50
Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner)	50
Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foester) ..	50
K svetemu Rojstnemu telesu (Foester)	40
Sv. Nikolaj	60

10 EVHARISTIČNIH PESMI

Za mešani zbor	Cena 1.-
MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie	Cena 1.-
HVALITE GOSPODA	
Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor	Cena 1.-

PRILožNOSTNE PESMI

za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavljeni A. Grum, Mešani in moški zbori	Cena 1.-

NOTE ZA CITRE

Kofeljski. Poduk v igranje na citre, 4. zvezek 3.50	
Buri pridejo, koračnica	30

NOTE ZA TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk)	1.50
Bom šel na planine. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk)	1.-
Na Goranjskem je fitino	1.-

RAZGLEDNICE

Newyorške. Različne, ducat	40
iz raznih slovenskih krajev, ducat	40
Narodna noč, ducat	40
POSAMEZNI KOMADI po	5 centov

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštno znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNINE PROSTO

Naslovite na: —	

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET	
NEW YORK, N. Y.	

STRAHOTE BODOČE VOJNE

Pred 250.000 gledalci je angleško vojno letalstvo priredilo manevre blizu letališča Hendon pri Londonu. Slika nam kaže prizor, ko so padale bombe na provizorično zgrajeno hišo.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

Fred nekoliko pomisli, nato dvigne zopet roko, da naznani novo važnost:

"Moja draga Dagma, saj sva že govorila z mojimi starši, da bova zaradi bolezni tvojega očeta poroko obhajala popolnoma tiho. Bom tedaj, če ti je prav, najino poroko na uradu takoj naznanil. Zdravstveno stanje tvojega očeta nam daje dovolj vzroka, da poroko pospešiva. Vse to bom že jaz opravil, samo ti moraš v to privoliti. O tem se bova, kot se spodobi, seveda razgovorila s tvojim očetom, kakor hitro se bo počutil toliko dobrega, da more z nama o tem govoriti. Potem boš prav hitro moja ljuba žena in takoj po poroki moreva odpotovati na ženitvanjsko potovanje. Hišo pa bova uredila šele, ko se vrneva in če tvojega očeta s tem ne bomo motili. Ali ne misliš, da je to najbolj prav?"

Dagma živahno prikima. Prav dobro je razumela, da je njen ženin hotel reči: ako tvoj oče ne bo več živ. Pa tudi Renu dobro razume in vsled obnašanja zaročenec jo spreleti mraz po celem životu.

Tedaj pa Dagma pravi: "Prav imate, Fred, tako bo najboljši moj ubogi oče ne bo prav nič moten. Svoje majhno ženitovanje moreva obhajati v kakem majhnem hotelu. Potem pa bo Renu ostala pri papanu, kaj ne, Renu?"

Rena je samo vesela, da ji ni bilo treba biti navzoči pri ženitovanju.

"To se razume, Dagma, zaradi tega si ne delaj nikakih skrbi," pravi in je vesela, da bo njenemu očetu prihranjena žalitev, ker so ga takorekoč v njegovi lastni hiši hoteli izpodriniti.

"Torej dobro, Fred. Potem moreš takoj sporočiti svojim staršem, da je najina poroka blizu in tudi zakaj."

Dr. Hartung je zelo vesel, da je šlo po njegovih željah. Vstane in položi svojo roko na Dagmino ramo. Tudi ta kretnja je bila skoro smešno važna.

"Hvala ti za tvojo pritrditev, moja ljuba Dagma. Misli si moreš, da bi smatral za veliko nesrečo, ako bi moral dalje časa, kot pa sva nameravala, tebe pogrešati. Upam da bo nočel imeti papo kako dobro uro, v kateri se hočemo z njim o vsem razgovoriti."

Rena se je že pripravila, da odide, pa maenkrat obstane in se ozre.

"Ali ti smem kaj predlagati, Dagma?"

Precej ošabno jo Dagma pogleda.

"Kakšen predlog pa je to?"

"Prosim, prepusti meni, da sporočim papanu, da naj bo do sobe moje matere v bodoče za tebe urejene."

Nezaupno jo Dagma pogleda.

"Zakaj pa to? Že vem, pri papanu se hočeš pritožiti, da sem te prosila za tvoje sobe."

Rena bi rada rekla, da je Dagma ni niti prosila za to, temveč, da je kar tako določila, da se naj preseli v sobe za goste. Toda zopet se izogne vsakemu prepričanju z njo in pravi mirno:

"Ne, Dagma, napačno me razumeš. Samo hotela sem prepričati, da bi se papa vsled tvoje odločitve čutil užaljenega. Prav gotovo je zanj mnogo boljše in lažje, ako se sam prostovoljno odpove sobam moje matere, ko mu bom tudi sama povedala, da se tudi jaz prostovoljno odpovem svojim sobam. Ali mi hočeš zato dovoliti, da papanu o tem našem razgovoru ničesar ne omenim, temveč ga bom napotila, da mi sobe sam ponudi. Potem ti ga za to ni treba prositi in se ne bo čutil žaljega, sama pa boš brez vsake težave prišla do svojega cilja."

Dagma pogleda svojega ženina, brez čegar soglasja že ni ničesar več storila. Fred ji prikima, tudi Renati prikima in pravi z nasmehom, ki je bil precej nizkoten, ker je veljal samo ubogi nevestini polsestri, čije lepota ga je sicer včasih podžgala, ki se mu pa drugače ni zdela prav nič važna:

"Renina misel je zelo dobra, in zdi se mi tudi nežnejše, ako papana Renu napoti, da se odpove sobam. Samo ob sebi je razumljivo, ako kot dedinja svoje matere zahtevaš za sebo večji del hiše, samo papa v svoji bolezni ni na to mislil, da bi ti stavil to ponudbo. Prepričan sem, da je za to potrebna samo majhna Renina pripomba."

"O tem sem tudi prepričana," pravi Renu. "Takoj po večerji bom z njim govorila, kakor hitro se zbudi. Po večerji pa moreta tudi vidva z njim govoriti o svoji poroki. Drugače najbrže nimata ničesar več z menoj govoriti, ali pa je mogoče še kaj?"

"Ne, ne, Renu, lahko greš," pravi Dagma hladno.

Ko Renu odide, pritiska dr. Hartung svojo nevesto z ne preveliko ljubeznivostjo na svoje prsi in jo poljubi.

"Hvala ti, moja ljuba, da mi nisi še dalje naložila muk hrepenja. Misli ne morem prenehati, da bi bila najina poroka vsled bolezni ali pa celo vsled smrti tvojega očeta še dalje odložena."

Resnici na ljubo bi mora reči: "Da bi še dalje moral čakati na gotovost, da mi tvoje velikansko premoženje ne bo všlo." Toda take resnice se je velikodušno izognil.

Dagma se le z majhno ljubeznivostjo pritiska k njemu.

"Oh, Fred, kako bi bilo hudo tudi meni, ako bi morala biti še dalje ločena od tebe. Na vsak način pa morava biti pripravljena na to, da bo papa kmalu umrl. Strašno bi bilo, ako bi naju dolgo žalovanje prisililo, da bi svojo poroko za negotov čas morali odložiti."

Posebno vroč poljub je zapečatil ta razgovor.

Renata pa je medtem šla v ocmovo sobo.

"O, ali si zopet zbujen, papa?"

"Da, moja draga Renu, pa sem vendar spal celo uro in mi je zelo dobro delo. Ali se je Dagma že vrnila?"

Renata sede poleg postelje.

"Da, papa, tudi Fred je prišel z njo in bo ostal pri večerji. Dagma je sicer takoj hotela priti k tebi, toda povedala sem ji, da spiš in sem jo zadržala. Prepričati sem se hotela, če si zopet zbujen in sem Dagmi in Fredu obljubila, da moreta po večerji eno uro s teboj govoriti. Ali se čutiš dovolj močnega?"

Očem se nasmehje.

(Dalje prihodnjik.)

V JUGOSLAVIJO
SAMO 7 DNI
če potujete na ekspresnih parnikih:
BREMEN » EUROPA
Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremenu
hruven za lažji udoben potovanje do
Ljubljane.

Ali potujete s priljubljenimi ekspresnimi parniki:
COLUMBUS
HANSA » DEUTSCHLAND
HAMBURG » NEW YORK
Izbrane železniške zveze od Cherbourga,
Bremena ali Hamburga.

Pomagali vam bomo preskrbeti vize za
obisk ali preselitev vaših evropskih
sorodnikov. Za poenostavitev
vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

Boj za Džingiskanovo dediščino.

Kitajska, Rusija in Mandžukuo-Japonska si delijo ogromno srednjeazijsko visoko planoto, ki po njenih stopnjah potujejo potomci Džingiskana s svojimi malimi konji in ovčijimi čredami od pašnika do pašnika. Brezvodne puščave, kakor Gobi, in gorske verige na severu in zapadu obrobajo to deželo, v kateri je le malo stalnih mest. Od petih milijonov Mongolcev jih je danes samo še 1,3 milijona v neki odvisnosti od Kitajske, in to v notranji Mongolski. Dva milijona jih živi pod japonsko interesno sfero v Mandžukuu in ostanek 1,7 milijona živi v Zunanji Mongolski in v vzhodnem Turkestanu, torej v ozemljih, ki so, kakor znano, sovjetizirana.

Notranja Mongolska, ki ima avtonomijo a priznava še vedno kitajsko oblast, je že leta sporna točka omenjenih treh velesil. Kitajska se tu na podoben način bori in umika kakor v svojih severnih provincah, med tem ko Rusija in Japonska neprestano napredujeta. Kitajska vlada, ki ima v mongolskem princu Sečevangu svojega najvplivnejšega pristaša, še davno ne kaže volje, da bi se umaknila poravnoma. Še vedno pošilja kitajske koloniste v deželo, in gradi avtomobilske ceste, po katerih prihajajo sem njeni vojniki, da bi zopet zastražili vpadna vrata vseh severnih osvajačev.

Po drugi strani pa stremi tudi sovjetska Rusija za tem, da bi razširila svoj vpliv na Notranjo Mongolsko. Za to državo je Notranja Mongolska najvažnejše vezno ozemlje s komunističnimi deli Kitajske in odskočna deska za nadaljnjo sovjetizacijo Azije, končno pa tudi odbijač proti japonski ekspanziji. Sovjetske garnizije so v vzhodnem Turkestanu in v Zunanji Mongolski so ruski častniki ustvarili mongolsko vojsko. A navzlic vsemu prizadevanju položaj boljševikov

v Zunanji Mongolski nikakor ni premočan, kajti protiverske tendence komunizma, ki se skrivajo tu sicer pod plaščem nekega hlinjenega upoštevanja ljudske mentalnosti, med Mongoli ne zbujaajo navdušenja, a razen tega so Rusi vendarle plemensko nekaj tujega v tej deželi.

Mnogo lažje stališče imajo v tem pogledu Japonci, ki so Mongolcem po veri in plemenu sorodnejši in so zato z mandžukuojsko-mongolskimi pomočniki četami deloma že zasidli Notranjo Mongolsko. Prej ali slej bodo razširili svoj vpliv tudi na vzhodno mejno pokrajino Zunanje Mongolske. Za Japonce je Mongolska važna ne samo iz strateških in protiboljševiških razlogov, temveč tudi kot gospodarsko področje, pred vsem zavoljo proizvodnje volne.

Dočim je najmočnejši knez Mongolske princ Tehvang, še pred nekoliko leti znal spretno izkoriščati rivalitete boje vseh treh velesil za svoje stremelje, da se v zadnjem času nagiba na Japonsko stran, ki mu nudi morda še največjo možnost, da si ohrani enko omejeno avtonomijo po vzgledu Mandžukua. Prinčeva naklonjenost pomeni za Japonsko mnogo, kajti mož je Džingiskanov potomec in ima kot takšen velik vpliv na svoje vojake. Tehvang je v političnih in vojaških zadevah zelo napreden. pridobil si je neko pslošno izobrazbo in si je ustvaril tudi precejšnjo vojsko.

Položaj je danes takšen, da se bo mongolsko vprašanje moralo v najbližjem času razčistiti pa naj pride sedaj dejansko do japonsko kitajskega spopada ali ne. Japonska in Kitajska bosta skušali na vsak način razširiti svoj vpliv na Notranjo in Zunanjo Mongolsko. Rusija pa tudi ne bo smela zaostajati, če si hoče ohraniti svoj vpliv.

PROSLAVA V JERUZALEMU

Proslava Mohamedovega rojstnega dne je bila v Jeruzalemu spremljana z velikimi svečanostmi. Samo za umetniški ogenj so potrošili mohamedanci več tisoč dolarjev.

KUŽA ŠVARC IN MAJOR WEIS

(Nadaljevanje z 3. strani.)

jašnica zvedela, da je nastopilo žalovanje. Weisa ni bilo od nikoder iz bataljonske pisarne pa je došlo povelje, naj vsaka četa pošlje nekoliko mož iskat pogrešenega Švarca. Kot inteligentna človeka, sta morala tudi Peter in Pavel na lov. In hodila sta okoli vso nedeljo in ponedeljek. Ko sta se v ponedeljek proti polnoči vrnila, sta zaskrbljenemu službojočemu oficirju žalostno priznala, da nista našla niti sledu za Švarcem.

V torek popoldne se je Weis vzdramil iz težke žalosti. Odredil je večje. Ko je prijel na vežbališče in se spravljal na oder, je zaslišal nekeje v zraku mlo cilenje. Začuden se je oziral okoli, stopil z odra in se zazrl v višino. Iz košarice vrh droga pa je kuka Švarc in prišel radostno bevskači, ko je zagledal svojega gospodarja. Major Weis je pobledel. Zamisljen si je nekaj časa grizel ustnice, nato pa je sklical bataljon ga postavil pred oder in pokazal nesrečnega Švarca.

"Deset kron tistemu, ki ga spravi doli," je kratko odrezal. In pričelo se je posvetovanje. Eden je svetoval to, drugi ono, toda nobeden nasvet ni bil izvedljiv. Drog podreti, nevarnost za Švarca! Plezati nanj se ni dalo. Bil je silno gladek in na vrhu prešibak. Prekle ni tako dolge, da bi kdo mogel doseči košarico, pa tudi nevarno

je to. Bataljon je razmišljal. Weis si je grizel ustnice in preklinjal. Švarc pa je venomer zavijal.

Sedaj je nastopil čas, ko sta morala stopiti v ospredje Peter in Pavel. Slednjič bosta Weisu vendarle dokazala, da nista tako neumna, kako spravimo psa doli. Dovolite, da stečem v bližnjo trgovino po nekatere pripomočke. Weis je seveda milostno dovolil.

Peter se je kmalu vrnil iz trgovine. Poklical je Pavla in pričela sta ponavljati isto, kar sta že bila storila. Med delom pa sta razlagala strmečemu Weisu, kako je treba to stvar napraviti. Zopet sta privezala kavelj na sredo motvoza, si pritrdila konce za pas ter pričela plezati na topole. Ko sta bila v primerni višini, sta nategnila motvoz, spretno zakvačila košarico in jo polagoma spustila na tla. Weis je medtem zagonetno kimal z glavo in zamrmral v brk: "Dobila bosta svoje plačilo in še prav pošteno."

Ko je košarica prispela na tla, je Švarc ves srečen skočil v naročje svojega gospodarja. Weis pa je še vedno kimal.

Peter in Pavel sta se skromno postavila ob stran in čakala, kdaj ju major pokliče po plačilo. Weis je kmalu spustil psa, nabral lice v uradne gube in poklical oba enoletnika.

"Vidva sta enoletnika, kaj-

ne," se je postavil pred nju in ju gledal izpod priprtih trepalnic.

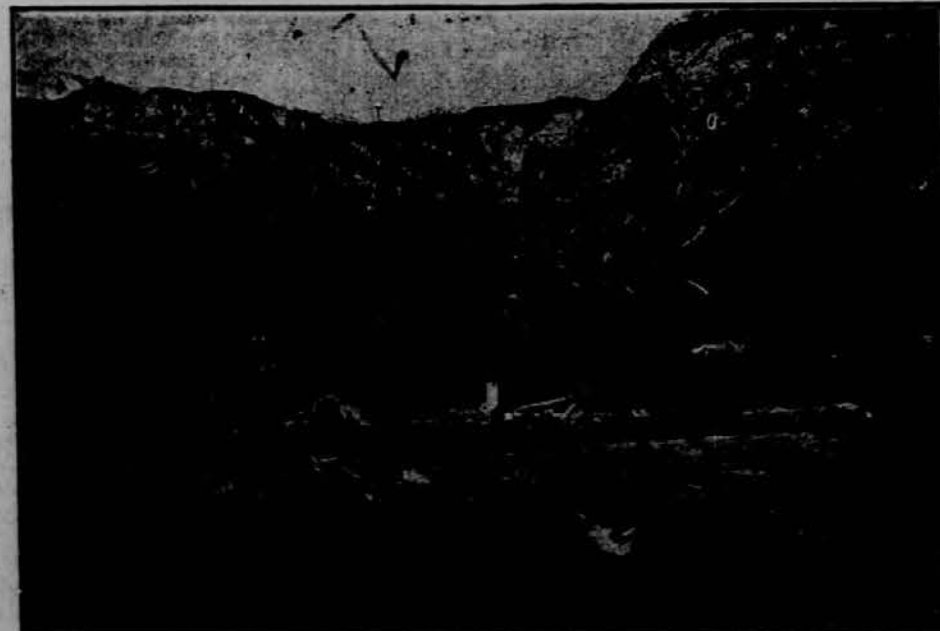
"Da, gospod major," sta strumno odgovorila.

"Kot enoletnika sta inteligentna človeka, kajne," je nadaljeval Weis. Prijatelja sta stala molče, v srce pa se jima prikradla bojazen.

"Vidva ste dve svinji," je maenkrat zagrmel Weis. "Vsak štirinajst dni poostrenega!"

Poklical je poročnika in dva vojaka ter ju takoj z vežbališča odpravil v zapor. Kuža Švarc pa je zopet ves zadovoljen koracal za svojim gospodarjem.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Bohinjako jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.